

[Undervisningsministeren.]

A. M. Hansen saa rigtigt sagde, og som enhver kan læse, Religionsundervisningen ganske som den er, folkekirkelig — det sagde jeg udtrykkelig i min Forelæggelsestale — og med fuld Frihed for Lærerens Personlighed — det sagde jeg ogsaa i min Forelæggelsestale. Der er altsaa ikke Tale om nogen som helst ny Ensretning eller overhovedet nogen Forandring paa dette Punkt. Det har jo ogsaa den sidste ærede Taler — ud fra hans Synspunkt for saa vidt med Rette — angrebet. Men det ærede Medlem Hr. Vesterager har ingen Grund til Kritik paa dette Punkt.

Jeg er ikke Modstander af et Samarbejde mellem Skolen og Kirken. Det sagde jeg, da jeg forelagde Skoletilsynsloven, og det gentager jeg nu. Det er saa langt fra, at jeg tværtimod ønsker et venligt Samarbejde. Men jeg tror — og der staar jeg sammen med gamle Grundtvig for et Aarhundrede siden —, at jo mere Stat, Kirke og Skole hver for sig staar frit og selvstændigt, des venligere, des mere aandeligt kan Samarbejdet blive.

I det ærede Medlems Tale og i alt, hvad der kommer frem fra den Side, kan jeg ikke se andet end *Vantro*, *Vantro* over for ægte Religiositetens virkelige Styrke og Aandsmagt, og jeg kan ikke deri se andet end *Overtro*, *Overtro* paa den verdslige Magts Betydning i aandelige Spørgsmaal, og denne Opfattelse, som jeg har, falder ganske sammen med, hvad Grundtvigianeren Helge Skovmand siger, idet han i sidste Nummer af „Højskolebladet“ skriver:

„Tvang til Tro, Tvang til at give Undervisning om Troen, Tvang til at modtage Undervisningen om Troen er ikke alene, som Grundtvig siger, „Snak i Taaget“, men det, der ligger bagved, er nok til syvende og sidst Kristendomsformægtelse. Det er en Tro paa Verden og dens Magt og dens Guder, der bringer Folk til at kræve og til at forsvare religiøs Tvang.“

Lovforslaget opretholder Religionsundervisningen som hidtil som obligatorisk Fag og i folkekirkelig Form og med fuld Frihed for Lærerens, ogsaa og ikke mindst den religiøse og personligt troende Lærers, Personlighed, men Lovforslaget giver Frihed baade for Læreren og for Forældrene til at fritage deres Børn derfor. Det gik, saa vidt jeg forstod, det ærede Medlem Hr. Vesterager imod. I alt Fald anførte han en Historie fra afdøde Skolebestyrer Frederiksens Tid, hvorefter Frederiksen ikke kunde

tillade, at Børn i hans Skole blev fritaget for Religionsundervisning, og saa vidt jeg forstod, sluttede det ærede Medlem sig til det Standpunkt, at der ikke skal gives Lærere eller Forældre Frihed — det var hans Frihedsstandpunkt — til at unddrage Børn en Religionsundervisning, hvis hele Aand og Maade de ikke sympatiserer med.

Men jeg er i det heldige Tilfælde at være i fuldkommen Overensstemmelse med det ærede Medlems allernærmeste kirkelige Meningsfæller i det kirkelige Udvalg, idet saa godt som alle kirkelige Medlemmer, bl. a. hele Indre Missionen, har udarbejdet et Lovforslag, der i alle Hovedtræk stemmer med Lovforslagets § 40 og § 41, som nu ogsaa, hvilket glæder mig, det ærede Medlem Hr. Vilhelm Rasmussen, Socialdemokratiets valgte Ordfører, fuldt ud har sluttet sig til. Folk som Henry Ussing, som Indremissions-Manden Provst Munch og Biskop Gøtzsche i Viborg er alle enige om denne Frihed for Lærere og Forældre.

Jeg tror, ingen Bukser der bliver af det Skind. Jeg tror ikke, man kan sadle og ride op til Kirkekamp paa det Grundlag. Jeg tror, det bliver det ærede Medlem og hans Meningsfæller, der falder af Sadlen, og meget snart, og kommer til at ligge meget ynkeligt.

Men hvad værre er for det ærede Medlem — man skulde dog tro, at brændt Barn kunde sky Ilden. Det ærede Medlem kritiserede i Foraaret Skoletilsynsloven og de københavnske Bestemmelser baade med Hensyn til Forældreraad og med Hensyn til, at der ikke længer blev noget gejstligt Tilsyn hverken i Skolekommission eller i Skoledirektion. Han gjorde det voldsomt, søgte ogsaa der at puste en saadan Kamp op, og saa kunde jeg oplyse, at det ærede Medlem selv i den store Skolekommission havde stemt for alle disse Forholdsregler for Københavns Vedkommende, som han nu stod og kritiserede paa det voldsomste.

Det ærede Medlem sagde i Gaar: Hvad betyder almindelige moralske Begreber? De Børn, der ikke faar Religionsundervisning, skal jo undervises i almindelige moralske Begreber. Baade det ærede Medlem Hr. Vilhelm Rasmussen og jeg sagde nede fra vore Pladser omtrent samtidig: Kender det ærede Medlem, der dog er Lærer, ikke Skoleloven af 1851? Ved det ærede Medlem ikke, at det var et af de første Fremskridt efter Grundlovens Bestemmelse om Religionsfrihed, at man kunde lade Forældre fritage Børnene for Religionsundervisning? Der findes netop i denne Lov dette Udtryk;